

Dokumentation: Indeksregner for prisregulering af rådgiverhonorar

Af Sebastian Kaldahl, cheføkonom
sk@danskeark.dk, 29 38 68 85

Juli 2026

Senest opdateret: 19. juli 2026

Opdateret af: Sebastian Kaldahl

Indholdsfortegnelse

Dette dokumentationsnotat er opbygget på følgende måde:

1. Formål og målgruppe
2. Data
3. Bearbejdning af data
4. Beregningsmetode 1 – referencedato og lineær interpolation
5. Beregningsmetode 2 – beregning af reguleringsbeløb
6. Anvendelse af Danske Arkitektvirksomheders indeksregner

Formål og målgruppe

Indeksregneren er udviklet af Danske Arkitektvirksomheder med henblik på at give virksomheder et let tilgængeligt og praktisk anvendeligt værktøj til beregning af prisregulering af rådgiverhonorarer i kontraktforhold. Beregningsværktøjet er målrettet brugere i virksomheder med adgang til Excel 2007 eller nyere. Det er tilstræbt, at værktøjet skal kunne anvendes uden særlige forudsætninger eller forudgående kendskab til Excel. Brugeren skal som udgangspunkt alene indtaste de relevante oplysninger i de angivne inputfelter, hvorefter beregningen foretages automatisk.

Den primære målgruppe er arkitektvirksomheder. Værktøjet kan dog også anvendes af andre private rådgivningsvirksomheder, forudsat at honorarreguleringen sker på grundlag af de indeks, som er tilgængelige i beregningsværktøjet. I den nuværende version understøtter beregningsværktøjet regulering på baggrund af lønindeks. Hvis der viser sig et bredere behov for andre typer af indeks, vil Danske Arkitektvirksomheder overveje, om beregningsværktøjet kan udvides med yderligere indeksserier.

Data

Beregningsværktøjet anvender lønindeks fra Danmarks Statistik. I den nuværende version kan der arbejdes med to indeksserier: det standardberegnete lønindeks (SBLON) og det tidligere implicitte lønindeks (ILON). De nærmere metodiske forudsætninger for de to indeks kan læses hos Danmarks Statistik: [SBLON](#) og [ILON](#).

Begge indeks offentliggøres i forskellige varianter. I beregningsværktøjet anvendes konkret SBLON1 og ILON12. Begge indeks belyser lønudviklingen fordelt på blandt andet sektor, fx privat og offentlig sektor, samt branche, fx industri, byggeri og rådgivning. Baggrunden for, at beregningsværktøjet indeholder begge indeksserier, er, at ILON12 historisk har været et ofte anvendt indeks i arkitektbranchen. Det implicitte lønindeks udgik imidlertid ved udgangen af 2025, og Danmarks Statistik offentliggør herefter alene nye indekssværdier for det standardberegnete lønindeks.

For det standardberegnete lønindeks findes der overordnet to relevante varianter: SBLON1 og SBLON2. I beregningsværktøjet anvendes SBLON1, da denne indeksserie kan opdeles på brancher, herunder rådgivningsbranchen. SBLON2 er ikke medtaget,

da denne ikke giver samme mulighed for brancheopdeling og derfor ikke er lige så velegnet som erstatning for ILON12 i denne sammenhæng.

For både SBLON1 og ILON12 anvendes indeksserierne for den private sektor og rådgivningsbranchen. Dette valg er foretaget for at sikre størst mulig relevans for private rådgivningsvirksomheder og for at skabe bedst mulig sammenhæng mellem den tidligere anvendte ILON12-serie og den fremadrettede anvendelse af SBLON1. Det er ikke muligt at underopdele indeksserierne yderligere på konkrete rådgiverfag, fx arkitekter, ingeniører, advokater eller revisorer. Indeksserierne anvendes derfor på det mest relevante tilgængelige brancheniveau.

Bearbejdning af data

Ved udgangen af 2025 har Danmarks Statistik besluttet ikke at videreføre det implicitte lønindeks (ILON). Det betyder, at det standardberegnete lønindeks (SBLON) fremadrettet er Danmarks Statistiks centrale lønindeksprodukt.

Det skaber imidlertid en beregningsteknisk udfordring i de tilfælde, hvor det i en kontrakt er aftalt, at prisregulering skal ske på grundlag af ILON. ILON kan fortsat anvendes for perioder til og med 4. kvartal 2025, men for perioder herefter er der behov for en metode, der gør det muligt at videreføre reguleringen på et konsistent grundlag. Beregningsværktøjet giver derfor mulighed for enten at anvende SBLON1 for hele perioden eller at anvende en kombineret indeksserie, hvor ILON12 anvendes historisk og kobles til SBLON1 fra og med 4. kvartal 2025.

Indeksværdierne for ILON12 kan ikke blot indsættes direkte i tidsserien for SBLON1. De to indeksserier har forskellige niveauer, og i stedet skal sammenkoblingen ske på baggrund af den relative udvikling i én eller begge indeksserier. Denne metode er også beskrevet i Danmarks Statistiks guide til skift fra implicit til standardberegnet lønindeks (læs den [her](#)).

I beregningsværktøjet er den kombinerede indeksserie dannet ved at tage udgangspunkt i SBLON1's indeksværdi for 4. kvartal 2025 og herefter beregne ILON12's relative udvikling bagud i tid. Det betyder, at ILON12-serien omregnes, så den får samme niveau som SBLON1 i 4. kvartal 2025, mens den historiske udvikling i ILON12 bevares. Konsekvensen er, at der ikke opstår et niveauspring mellem ILON12 og SBLON1 ved overgangen. Fra og med 4. kvartal 2025 vil indeksværdierne derfor være de samme i beregningsværktøjet, uanset om brugeren vælger SBLON1 eller den kombinerede SBLON1/ILON12-serie. Forskellen mellem de to valg vedrører alene den historiske periode før 4. kvartal 2025.

Beregningsmetode 1 – referencedato og lineær interpolation

Beregningsværktøjet er blandt andet udviklet med henblik på at sikre en enkel, gennemsigtig og konsistent metode til beregning af prisregulering af rådgiverhonorarer. Ved fastlæggelsen af beregningsmetoden er der lagt vægt på, at metoden så vidt muligt bør være konsistent med den metode, der anvendes i Dansk Industris indeksberegner. DI's indeksberegner anvendes bredt i det udførende byggeri, og da arkitektvirksomheder er beregningsværktøjets primære målgruppe, er det vurderet hensigtsmæssigt at anvende samme overordnede beregningsprincipper. Det understøtter en mere ensartet og genkendelig beregningspraksis på tværs af rådgiver- og udførelses-siden.

Danmarks Statistiks kvartalsvise lønindeks er ikke knyttet til én bestemt dato i kvartalet, men offentliggøres som indeksværdier for kvartalet som helhed. ILON henviser dog i praksis til den midterste måned i kvartalet. Hvis kvartalsværdierne anvendes direkte uden interpolation, vil lønudviklingen fremstå trappeformet, jf. figur 1. Det kan påvirke de regulerede honorarer både positivt og negativt, særligt hvis tilbudsdatoen eller reguleringsperioden ligger tæt på overgangen mellem to kvartaler.

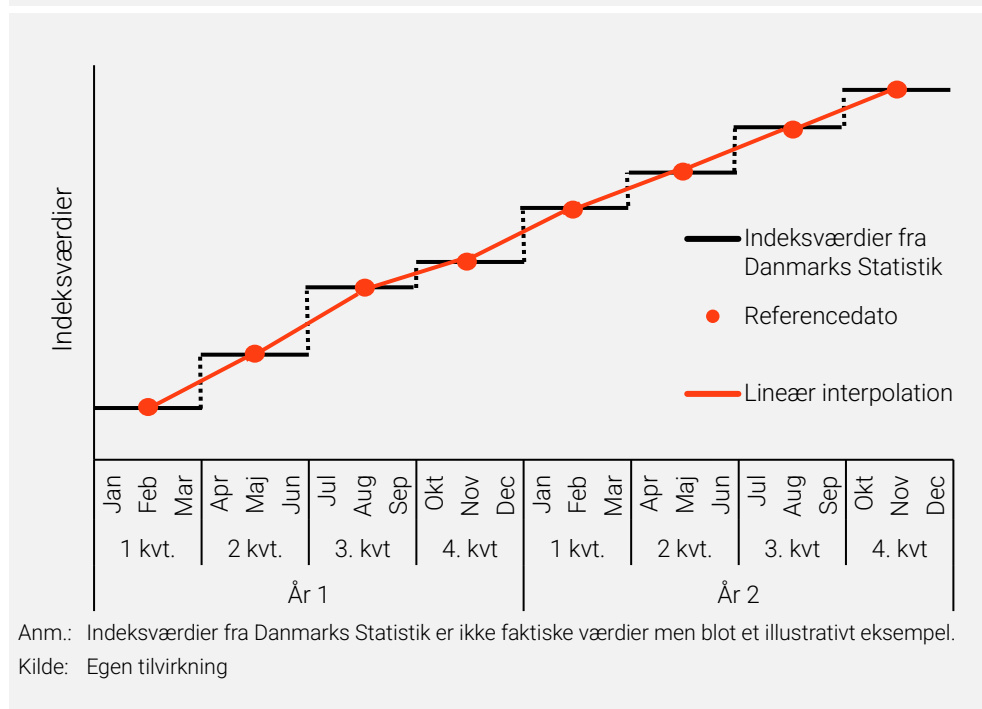
I tråd med DI's metode anvender beregningsværktøjet derfor den midterste dag i kvartalet som beregningsteknisk referencedato for lønindekset. Det indebærer, at de of-

fentliggjorte kvartalsvise lønindeks placeres på fire referencedatoer i løbet af året: 15. februar, 15. maj, 15. august og 15. november. Da prisreguleringen kan vedrøre datoer, der ligger mellem disse referencedatoer, er det nødvendigt at beregne indekssværdier for de mellemliggende datoer. Dette sker ved brug af lineær interpolation.

Lineær interpolation er en metode, hvor udviklingen mellem to kendte datapunkter fordeles jævnt over perioden mellem dem. Metoden indebærer, at ændringen mellem to kendte indekssværdier antages at ske med samme daglige ændring frem til næste kendte indekssværdi, jf. den stiplede linje i figur 1. Metoden er ikke udtryk for, at lønudviklingen nødvendigvis sker fuldstændig lineært i praksis, men den giver en enkel, neutral og efterprøvet beregningsregel.

I overensstemmelse med DI's indeksberegner anvender beregningsværktøjet desuden en 30/360-metode, hvor alle år behandles som 360 dage med 30 dage i hver måned. Det betyder, at den 31. i en måned beregningsteknisk behandles som den 30. i samme måned. Samtidig indgår den 29. og 30. februar som fiktive datoer i beregningskalenderen. Denne metode sikrer, at alle måneder vægter ens i interpolationerne. Ved at anvende lineær interpolation undgår beregningsværktøjet kunstige spring mellem kvartalerne. Lønudviklingen fordeles i stedet gradvist mellem de offentliggjorte kvartalsværdier, hvilket giver en mere udglattet og konsistent beregningsmetode over tid.

Figur 1: Indekssværdier, referencedato og lineær interpolation

Beregningsmetode 2 – beregning af re- guleringsbeløb

[VIGTIGT: LÆS DETTE AFSNIT] Selve beregningen af prisreguleringen af honoraret er enkel. Reguleringsbeløbet beregnes på baggrund af den relative ændring i det valgte indeks mellem basisdatoen og udførelsestidspunktet, hvorefter denne ændring ganges med honoraret ekskl. moms. I dette beregningsværktøj anvendes indekssværdien på tilbudsdatoen som basisindeks. Det adskiller sig fra DI's indeksberegner, hvor basisindekset som udgangspunkt fastsættes på seks månedersdagen. Forskellen skal ses i lyset af, at regelgrundlaget for rådgivningsaftaler og entreprisekontrakter ikke er identisk. For rådgiverhonorarer tager beregningen derfor udgangspunkt i tilbudsda-

toen som relevant basisdato (læs mere [her](#)). Indeks værdien på udførelsestidspunktet beregnes med udgangspunkt i midtpunktet for reguleringsperioden. Hvis midtpunktet falder mellem to dage, rundes der ned til den nærmeste hele dag. Dette sker for at sikre en entydig og konsistent beregningsmetode.

Reguleringsbeløbet beregnes herefter ved at dividere indeksforskellen med basisindekset og gange resultatet med honoraret ekskl. moms. Hvis beløbet ønskes opgjort inkl. moms, skal moms beregnes særskilt efterfølgende. Beregningsværktøjet opgør alene reguleringsbeløbet ekskl. moms.

$$RB = \frac{\text{Indeksværdi på udførelsestidspunkt} - \text{Indeksværdi på tilbudsatoen}}{\text{Indeksværdi på tilbudsatoen}} \times \text{honorar}$$

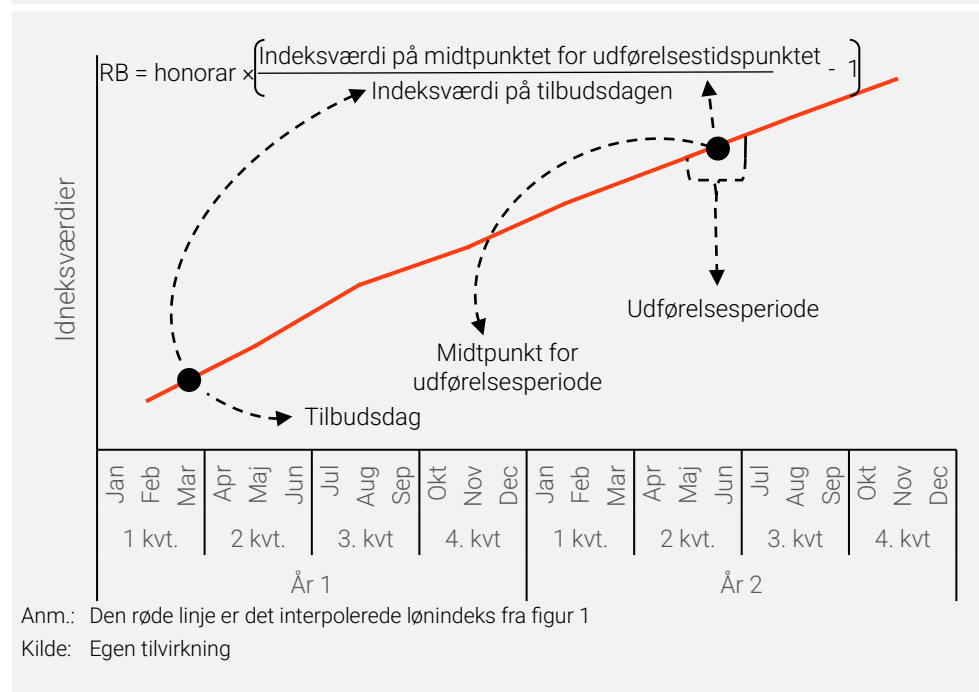
$$RB = \frac{\text{Indeksforskellen}}{\text{Indeksværdi på tilbudsatoen}} \times \text{honorar}$$

Alternativt kan det skrives som:

$$RB = \left(\frac{\text{Indeksværdi på udførelsestidspunktet}}{\text{Indeksværdi på tilbudsatoen}} - 1 \right) \times \text{honorar}$$

Bemærk at hvis der ikke trækkes 1 fra i ovenstående ligning, vil hele honoraret inkl. reguleringsbeløbet fremkomme, og det er ikke hensigtsmæssigt.

Figur 2: Illustrativ visning af beregningen af reguleringsbeløbet (RB)

Anvendelse af Danske Arkitektvirksomheders indeksberegner

Indeks beregneren er udviklet med henblik på at stille et enkelt og brugervenligt beregningsværktøj til rådighed — også for brugere, der ikke har særlige forudsætninger i Excel. Beregningsværktøjet er opbygget, så brugeren som udgangspunkt alene skal indtaste oplysninger i de angivne inputfelter. Alle øvrige celler er låste for at mindske risikoen for utilsigtede ændringer i formler, beregningsgrundlag eller opsætning.

Datoer skal indtastes i formatet dd-mm-åååå, fx 01-02-2023, og der skal indtastes det honorar eller fakturabeløb ekskl. moms, som ønskes reguleret. Herefter foretager indeksberegneren automatisk beregningen. Resultatet kan efterfølgende nemt omdannes til PDF ved hjælp af funktionen i beregningsværktøjet.

Hvis der indtastes oplysninger, som ikke kan anvendes i beregningen, vil indeksberegneren vise en fejlmeddelelse. Det kan eksempelvis være, hvis tilbudsdatoen ligger efter første reguleringsdag, eller hvis første reguleringsdag ligger efter sidste reguleringsdag. Fanen med én enkelt beregning indeholder mere udførlige fejlmeddelelser end fanen med flere beregninger. Det anbefales derfor, at brugere, som ikke er fortrolige med beregningsværktøjet, starter med fanen til én beregning. Hvis der opstår en fejl i fanen med flere beregninger, kan de samme oplysninger med fordel indtastes i fanen med én beregning for at få en mere præcis fejlmeddelelse.

Indeksberegneren er udviklet med en vis fleksibilitet. Det gælder blandt andet valg af indeks, hvor der som tidligere nævnt kan vælges mellem SBLON1 og en kombineret SBLON1/ILON12-serie. Det gælder også tidspunktet for, hvornår prisregulering kan træde i kraft. Inden for byggeriet er det normalt, at prisregulering først kan ske 12 måneder efter tilbudsdatoen, men beregningsværktøjet giver også mulighed for regulering fra dagen efter tilbudsdatoen. Det gør værktøjet anvendeligt i situationer, hvor der er aftalt en anden reguleringsmodel, eller hvor rådgivningsvirksomheden ikke er omfattet af tilsvarende regler. Hvis brugeren vælger, at regulering først kan ske efter 12 måneder, vil indeksberegneren vise en fejlmeddelelse, hvis der forsøges reguleret inden for det første år.

Hvis brugeren ikke ønsker at anvende beregningsværktøjets metode med lineær interpolation, men i stedet ønsker at regulere direkte efter indeksværdien for et bestemt kvartal, kan dette håndteres ved at anvende den 15. dag i den midterste måned i kvartalet som dato. I så fald skal første og sidste dag i reguleringsperioden være sammenfaldende. Hvis den anvendte metode afviger fra den tiltænkte brug af indeksberegneren, anbefales det, at dette beskrives i tekstfeltet under inputfelterne.

Fanen med flere beregninger kan anvendes på flere måder. Den kan eksempelvis bruges i en konkret kundesag, hvor der skal foretages flere reguleringer, men den kan også anvendes som et internt overbliksværktøj, hvis virksomheden skal foretage reguleringer for flere forskellige kunder eller projekter. Derfor indeholder fanen også en kolonne, hvor der kan angives projektnummer, sagsnummer eller lignende reference. [VIGTIGT: LÆS DETTE AFSNIT] Danske Arkitektvirksomheder har bestræbt sig på at sikre, at beregningsværktøjet og denne vejledning er retvisende og beregner korrekte resultater. Der gives dog ingen garanti, og Danske Arkitektvirksomheder forbeholder sig retten til løbende at ajourføre både beregningsværktøj og vejledning. Brug af beregningsværktøjet sker derfor udelukkende på eget ansvar. Danske Arkitektvirksomheder påtager sig intet ansvar for fejl, uhensigtsmæssigheder eller mangler af nogen art ved beregningsværktøjet